

ומפרשינן: אין שלשת הכתובים באים למעט ממעילה אלא "הוא" בלבד [רש"י זבחים], וצריכים הכתובים כדי למעט דם מאיסורים אחרים של קדשים: (270*)

חד קרא — או "לכם" דמשמע אין בו דין קדשים גמור אלא כשאר חולין, או "לכפר" דמשמע לענין כפרה בלבד כקדשים הוא — למעוטי לדם מנותר, ללמדך: אם אכל דם נותר בשוגג, אינו חייב עליו אלא אחת משום דם; ואם שגג בדם והזיד בנוותר אינו חייב כרת, [רש"י]. (271)

וחד קרא "הוא" למעוטי ממעילה.

וחד או "לכם" או "לכפר" למעוטי מטומאה שלענין זה אינו כקדשים, וללמדך: אם אכל דם קדשים בטומאת הגוף בשוגג, אינו חייב אלא אחת משום דם; ואם שגג בדם והזיד בטומאה אינו חייב כרת. (272)

כתובין הבאין כאחד אין מלמדין, הרי יישבנו היטב, שאין מועלין בדם אחר שנעשית מצותו.

אלא למאן דאמר: שני כתובין הבאין כאחד מלמדין, מאי איכא למימר, נימא שהכתוב "הוא" האמור בדם בא לומר שאף אחר כפרה ועשיית מצותו מועלין בו?!

ומשנינן: אפילו למאן דאמר שני כתובין הבאין כאחד מלמדין — אלו השנים אין מלמדין [רש"י חולין], כיון דתרי מיעוטי כתיבי בהו, בתרומת הדשן כתיב: "ושמו" אצל המזבח [ולא אמר "ושם"] משמע הוא ולא אחר, ובעגלה ערופה כתיב: "הערופה" ה"א יתירא ללמד זו ולא אחרת.

והני תלתא קראי בדם "לכם" שלכם יהא, "לכפר" לכפרה נתתיו, "הוא" לפני כפרה כלאחר כפרה מה אחר כפרה אין בו מעילה אף לפני כפרה אין בו מעילה [למה לי, והרי באחד מהם די?]

השני: לדעת הסוברים שנתמעט אף דם שאינו ראוי לכפרה, אם יצויר שיהא בדם דין הקטרה ועבר זמן הקטרתו.

אבל דם נותר מחמת שלא אכלוהו, ובאופן שיש בו איסור משום דם, אינו "נותר" כלל; הואיל ואינו עומד לאכילה, וכמו גיד הנשה שאינו נותר.

272. הקשו התוספות בזבחים מו ב ד"ה אבל, בסופו: בדם נותר או שאכלו בטומאה, תיפוק ליה שאין איסור חל על איסור [למאן דאמר אפילו בקדשים אאחע"א].

ותירצו: נפקא מינה למי שהביא שתי שערות אחר שחלו שני האיסורים, שלגביו חלו האיסורים "בבת אחת".

270*. האחרונים דנו אם רק דם הנפש שהוא ראוי לכפרה נתמעט משאר איסורי קדשים, או אף שאר דמים; ובגבורת ארי נקט מתחילה דרק בדם הנפש עסקינן; ושוב חזר בו לומר שכל הדמים נתמעטו; ובקרבן אורה בזבחים כ"ו נסתפק בדין מעילה בדם האברים; ובמקור ברוך חלק א סימן כג כתב דמועלין בדם התמצית, הובא כל זה בשמועת חיים.

271. דע, דהא דמעטינן אכילת דם נותר יתכן בשני אופנים:

האחד: שנעשה נותר משום שעבר זמן זריקתו, והיינו או בשקיעת החמה או בעלות השחר [ראה קהלות יעקב זבחים סימן לא בנדמ"ח בסוף הסימן].